

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
19 september 2024

Onze referentie
5791510

Bijlage(n)
1

nota

Brief TK afschrift en reflectie vonnis (motie Ellian en motie Eerdmans)

Bijlage(n)

1. Brief TK afschrift en reflectie vonnis (motie Ellian en motie Eerdmans)

1. Aanleiding

Op 8 juni 2022 heeft de Tweede Kamer een motie van het lid Ellian (VVD) aangenomen, waarin de regering wordt verzocht ervoor te zorgen dat een slachtoffer, of diens advocaat of vertegenwoordiger automatisch binnen een week een afschrift ontvangt van het vonnis of arrest in de strafzaak waarin het strafbare feit tegen het slachtoffer is behandeld. Daarnaast heeft de Tweede Kamer de op 6 maart 2024 door het lid Eerdmans (JA21) ingediende motie aangenomen, waarin het OM wordt verzocht aan slachtoffers en nabestaanden actief de mogelijkheid te bieden om hun reflectie te geven op het vonnis en daarmee rekening te houden bij het wijzigen van de strafvorderingsrichtlijnen. In de bijgevoegde brief wordt uiteengezet op welke wijze invulling wordt gegeven aan deze moties. Daarmee wordt tevens de toezegging gestand gedaan die de staatssecretaris van Rechtsbescherming heeft gedaan in het commissiedebat 'strafrechtelijke onderwerpen' van 4 september jl., te weten om de Tweede Kamer over de motie van het Lid Eerdmans te informeren vóór het commissiedebat Slachtofferbeleid, dat gepland staat op 16 oktober a.s. Tot slot wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de wijze waarop de evaluatie van de Wet uitbreiding slachtofferrechten vorm krijgt. De nota en brief gaan - gelet op de motie Eerdmans die verband houdt met het wijzigen van de strafvorderingsrichtlijnen - ook naar de minister van Justitie en Veiligheid.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud van de brief en deze voor het commissiedebat Slachtofferbeleid van 16 oktober a.s. naar de Tweede Kamer te verzenden. Het advies is om de staatssecretaris voor Rechtsbescherming de motie Eerdmans te laten behandelen en niet de minister van JenV, omdat het ziet op slachtofferbeleid en de belangen van slachtoffers.

3. Kernpunten

Afschrift vonnis (motie wordt in de nabije toekomst uitgevoerd)

- Slachtoffers die dat wensen worden op grond van art 51ac, eerste lid, sub g Wetboek van Strafvordering, altijd geïnformeerd over de einduitspraak in de strafzaak. Dit betreft evenwel geen integraal afschrift van het vonnis.
- Een automatisch afschrift van het gehele vonnis is niet in het belang van *alle* slachtoffers.

- In lijn hiermee is in het huidige Wetboek van Strafvordering opgenomen dat een afschrift van het vonnis door de Rechtspraak slechts wordt verstrekt *op verzoek* van het slachtoffer.
- Voor slachtoffers die zich hebben gevoegd als benadeelde partij geldt in de toekomst, dat wil zeggen met de inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van Strafvordering, dat de Officier van Justitie het gehele vonnis zal verstrekken.
- Omdat dit voor de tussenliggende periode geen oplossing biedt, beziet de Rechtspraak of zij het vonnis voor de benadeelde partij tot aan de inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van Strafvordering alvast actief kunnen verstrekken. Besluitvorming hierover vindt dit najaar plaats en u zult de Kamer hierover informeren.
- In het licht van de motie zal daarnaast bij aanvullingswet in het nieuwe Wetboek van Strafvordering worden geregeld dat ook andere slachtoffers desgevraagd zo spoedig mogelijk kunnen beschikken over een afschrift van het gehele vonnis. Nog bezien moet worden hoe dit kan worden vormgegeven.
- Gezien deze stap zal de rechtspraak ook worden gevraagd te kijken naar de mogelijkheden om voor deze groep in de tussenliggende periode het vonnis alvast te verstrekken.
- Daarnaast wordt in de komende periode met de Rechtspraak verkend of zij kunnen aansluiten op het slachtofferportaal Mijnslachtofferzaak.nl. Dit zou de mogelijkheid bieden voor de Rechtspraak om op een laagdrempelige manier alle slachtoffers die dit wensen zelf (digitaal) toegang tot het vonnis te geven.
- Met dit alles wordt (in de nabije toekomst) de motie uitgevoerd voor de benadeelde partij en andere slachtoffers die dit wensen.
- U houdt de Kamer via de voortgangsbrieven Slachtofferbeleid op de hoogte van ontwikkelingen.

Reflectie vonnis (wordt voldoende tegemoet gekomen aan het verzoek uit de motie)

- Slachtoffers van spreekwaardige delicten kunnen zich uitlaten over de strafeis. Na de uitspraak van de rechter kan het slachtoffer in gesprek met de slachtoffercoördinator delen hoe hij of zij het proces ervaren heeft. Bij het Informatiepunt slachtoffers (IPS) kan het slachtoffer terecht met vragen op administratief niveau. Het OM onderhoudt daarnaast op reguliere basis contact met belangenorganisaties als bijvoorbeeld de Federatie Nabestaanden Geweldslachtoffers om zicht te houden op wat er speelt bij slachtoffers en betreft dit bij zijn beleidsvorming.
- Bij het opstellen van de Strafvorderingsrichtlijnen en in de strafeis houdt het OM reeds rekening met de belangen van slachtoffers. Niet door het bevragen van slachtoffers, maar o.a. door enquêtes, de veranderende maatschappelijke context en daarmee ook de versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces.
- Op deze wijze worden slachtofferbelangen op geobjectiveerde wijze meegenomen. Dit heeft de voorkeur boven het actief en individueel bevragen van slachtoffers, aangezien dat onjuiste verwachtingen kan wekken en belastend kan zijn voor slachtoffers.
- Hierbij wordt wel van belang geacht dat de belangen van slachtoffers zijn geborgd bij het opstellen van de Strafvorderingsrichtlijnen.
- Het is uiteindelijk aan de onafhankelijke rechter om te bepalen welke straf passend is. Op de zitting heeft de rechter kennis kunnen nemen van wat slachtoffers van spreekrechtwaardige zaken naar voren brengen over wat in hun ogen een passende straf zou zijn.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
19 september 2024

Onze referentie
5791510

- Indien de straffen die door de rechter worden opgelegd door de politiek als te licht of te zwaar worden gezien zijn er mogelijkheden om hier wat aan te doen. In dat kader is in het regeerprogramma opgenomen dat het kabinet een plan van aanpak zal opstellen voor de uitwerking van de diverse voorstellen tot verhoging van strafmaxima en dit in de loop van 2025 aan de Tweede Kamer zal aanbieden.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
19 september 2024

Onze referentie
5791510

4. Toelichting

Afschrift vonnis

- Het slachtoffer heeft op grond van artikel 51ac van het huidige Wetboek van Strafvordering (artikel 1.5.4 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering), nu al het recht om informatie te ontvangen over de einduitspraak in de zaak tegen de verdachte. Dit behelst informatie over de vraag of de verdachte veroordeeld is en zo ja tot welke straf. Ook komt daarin terug of bijzondere voorwaarden zijn opgelegd en of er een schadevergoeding betaald moet worden. Dit betreft evenwel geen integraal afschrift van het vonnis.
- De behoeften van slachtoffers kunnen verschillen en ook niet *elk* slachtoffer heeft behoefte aan of zit te wachten op 'automatische' verstrekking van een vonnis. Een automatisch afschrift neemt de regie bij het slachtoffer weg.
- In lijn hiermee is artikel 365, vierde lid, van het huidige Wetboek van Strafvordering opgenomen dat de Rechtspraak een afschrift van het vonnis verstrekt *op verzoek* van een slachtoffer.
- Voor slachtoffers die zich hebben gevoegd als benadeelde partij geldt in de toekomst dat de Officier van Justitie op grond van artikel 4.4.7, vijfde lid, van het nieuwe Wetboek van Strafvordering het eindvonnis automatisch zal verstrekken. Dit omdat een benadeelde partij een vordering heeft ingediend en als procespartij kan worden aangemerkt. Het past daarbij om op deze manier te worden geïnformeerd over de uitkomst van het strafproces.
- Omdat dit op korte termijn nog geen oplossing biedt, is in gesprek met de Rechtspraak bezien of een invulling kan worden gevonden voor de tussenliggende periode. De Rechtspraak heeft hierop laten weten in overweging te nemen of zij – tot aan de inwerkingtreding van op het nieuwe Wetboek van Strafvordering - het vonnis actief kunnen verstrekken aan slachtoffers die als procespartij deelnemen aan het strafproces. Een besluit hierover wordt later dit jaar verwacht.
- Met het oog op de motie zal bij aanvullingswet in het nieuwe Wetboek van Strafvordering worden geregeld dat ook andere slachtoffers desgevraagd zo spoedig mogelijk kunnen beschikken over een afschrift van het gehele vonnis. Nog bezien moet worden hoe dit kan worden vormgegeven. Aan de Rechtspraak zal worden gevraagd om ook in overweging te nemen alvast voor deze groep slachtoffers het vonnis te verstrekken.
- Daarnaast wordt in de komende periode met de Rechtspraak verkend of zij kunnen aansluiten op het slachtofferportaal Mijnslachtofferzaak.nl. Dit zou de mogelijkheid bieden voor de Rechtspraak om op een laagdrempelige manier alle slachtoffers die dit wensen zelf (digitaal) toegang tot het vonnis te geven.
- Tot slot kan een aantal ontwikkelingen worden genoemd die de bedoeling van de motie, te weten dat een slachtoffer die dat wenst snel een afschrift van het vonnis ontvangt, toch dichterbij brengt.
 1. Op korte termijn werkt de Rechtspraak aan een landelijk en uniform werkproces voor het verstrekken van stukken. De verwachting is dat dit zal bijdragen aan het verkorten van de termijn waarop een vonnis desgevraagd wordt verstrekt in regio's waarin dat nu lang(er) duurt.

2. Ook wordt door de Rechtspraak gewerkt aan het landelijk uniformeren, standaardiseren en daarmee sneller publiceren van vonnissen op rechtspraak.nl.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Reflectie vonnis

- Bij het opstellen van de Strafvorderingsrichtlijnen houdt het OM reeds rekening met de belangen van slachtoffers. Dit gebeurt niet door het bevragen van slachtoffers, maar door de veranderende maatschappelijke context en daarmee ook de versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces te betrekken. Ook zet het OM enquêtes uit en raadpleegt zij middelbare scholieren.
- Op deze wijze worden slachtofferbelangen op geobjectiveerde wijze meegenomen. Dit heeft de voorkeur boven het individueel bevragen van slachtoffers, aangezien dat onjuiste verwachtingen kan wekken en belastend kan zijn voor slachtoffers. Zij zouden zich gedwongen kunnen voelen hun reflectie op het vonnis te moeten geven.
- Hierbij acht u wel van belang dat de belangen van slachtoffers zijn geborgd bij het opstellen van de Strafvorderingsrichtlijnen.
- Het is uiteindelijk aan de onafhankelijke rechter om te bepalen welke straf passend is. De rechter is daarbij niet gebonden aan de eis van het OM. Op de zitting heeft de rechter kennis kunnen nemen van wat slachtoffers van spreekrechtwaardige zaken naar voren brengen over wat in hun ogen een passende straf zou zijn.
- In de brief wordt tevens ingegaan op de punitiviteitskloof, waar de motie niet om vraagt, maar wel een overweging aan wijdt. Uit onderzoek van het WODC naar korte straffen blijkt dat naarmate burgers meer informatie hebben over het misdrijf en de omstandigheden, het verschil in strafzwaarte tussen burgers en rechters afneemt. In dat onderzoek komt ook naar voren dat er in de wetenschap verschillend wordt gedacht in hoeverre burgers moeten worden betrokken om de punitiviteitskloof te dichten. Ander onderzoek van de Rechtspraak geeft aan dat de kloof wel kleiner kan worden door burgers te informeren, maar nooit gedicht. Ook blijkt uit onderzoek dat mensen die slachtoffer zijn geworden niet vinden dat er strenger gestraft zou moeten worden dan andere mensen.
- Tot slot wordt in de brief genoemd dat er een plan van aanpak zal worden opgesteld voor de uitwerking van de diverse voorstellen tot verhoging van strafmaxima (zoals opgenomen in het Regeerprogramma).

Datum
19 september 2024

Onze referentie
5791510

Evaluatie Wet uitbreiding slachtofferrechten

- Bij de behandeling van de Wet uitbreiding slachtofferrechten (WUS) is toegezegd deze na twee jaar (in plaats van de gebruikelijke 5 jaar) te evalueren.
- Inmiddels ligt er een plan hoe deze evaluatie vorm moet krijgen.
- Daarbij is er rekening mee gehouden dat de WUS in verschillende tranches in werking is getreden.
- De TK zal over de uitkomsten van de evaluatie te zijner tijd worden geïnformeerd.

4.1 Politieke context

Er liggen twee moties ten grondslag aan deze brief. In de brief wordt uiteengezet op welke wijze invulling wordt gegeven aan de moties.

Ten aanzien van de motie Ellian zijn er op dit moment enkel mogelijkheden in de (nabije) toekomst om de motie deels uit te voeren. De motie is toentertijd overgenomen door de toenmalige minister voor Rechtsbescherming.

Voor wat betreft de motie Eerdmans komt in de brief terug dat in de huidige praktijk de belangen van slachtoffers voldoende zijn geborgd bij het opstellen van de Strafvorderingsrichtlijnen. Het actief bevragen van slachtoffers acht u echter onwenselijk. De motie is bij indiening ontraden.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

4.2 Krachtenveld

Er heeft uitvoerig overleg plaatsgevonden met de betrokken uitvoeringsorganisaties zoals de Rechtspraak, het openbaar ministerie en het Centraal Justitieel Incassobureau.

Datum
19 september 2024

Onze referentie
5791510

4.3 Uitvoering en implementatie

Er worden geen uitvoeringskosten of implementatiestappen voorzien.

5 Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.